

EBELİK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ebelerin eğitim durumlarına göre yer aldıkları sağlık hizmet sunumu süreçlerinde yapabilecekleri ebelik uygulamalarını, görevlerini, yetkilerini ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, ebelik uygulamalarının yapıldığı tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan ebeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 47 nci, 51 inci ve ek 13 üncü maddeleri, 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9 uncu maddesinin (c) bendi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 355 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 508 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

b) Doğum izlemi: Gebelik döneminin sonunda serviksin açılma ve silinmesine neden olan ve sıklaştıkça şiddeti artan kontraksiyonlarla beraber giden fetüs ve eklerinin dışarı atılması ile karakterize sürecin izlemidir,

c) Doğum sonrası dönem: Doğumdan sonraki ilk altı haftalık süreyi,

ç) Ebe: 1219 sayılı Kanuna göre ebelik mesleğini icra etmeye yetkili sağlık meslek mensubunu,

d) Ebeler uygulamaları: Gebelik, doğum ve doğum sonrası süreçte gerekli desteği, bakımı ve tavsiyeleri, kendi sorumluluğunda doğum yaptırmayı, yenidoğan ve çocuğa bakım sağlamak için kadınlarla ortak çalışmayı, önleyici tedbirleri, normal fizyolojik doğumun teşvik edilmesini, komplikasyonların tespitini, tıbbi bakıma erişimi ya da diğer uygun tıbbi desteklerin ve acil durum önlemlerinin yürütülmesini,

e) Gebelik dönemi: Fetüsün doğumuna kadar geçen yaklaşık kırk haftalık dönemi,

f) Gebelik öncesi dönem: Çocuk sahibi olmak isteyen üreme çağındaki kadının gebe kalmadan önce ruhsal ve fiziksel olarak hazırlandığı dönemi,

g) İlgili hekim: İkinci ve üçüncü basamak kamu sağlık tesisleri, özel sağlık kuruluşları ve üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinde gebelik öncesi, gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemlerde kadın, yenidoğan ve çocukta sorumlu uzman hekim, ilgili hekimin olmadığı durumlarda yönlendirilecek alanında uzman hekim, birinci basamak sağlık hizmetlerinde ise bireyin bağlı bulunduğu aile hekimini,

ğ) Rehber ebe: Sağlık kuruluşlarında ihtiyaç halinde kliniğe yeni başlayan ebelerin, klinik uyum sürecinin kolaylaştırılması, mesleki gelişiminin desteklenmesi ve geliştirilmesi, yeni başlayan ebelerin uyum sürecinin değerlendirilmesi ve normal doğumu teşvik eden standartlara uygun oryantasyon programını başarıyla tamamlamalarına yardımcı olan ebeyi,

h) Sorumlu ebe: Doğumhanede en az üç yıl süreyle düzenli çalışan; öncelikle uzman ebe, yoksa lisans mezunu ebeler arasından görevlendirilen ebe ile bu şartlara sahip ebe bulunmaması halinde ilgili sağlık kurum ve kuruluşu tarafından gerekçelendirilmek koşuluyla diğer ebeler arasından görevlendirilen ebeyi,

ı) Uzman ebe: Ebeler anabilim dalları altında açılan yüksek lisans programlarından lisansüstü eğitim alarak diplomaları Bakanlıkça tescil edilen ebeyi,

i) Yetki belgesi: Ebelerin meslekleriyle ilgili özellik arz eden birim ve alanlarda ilgili mevzuatında düzenlenen hizmet içi eğitim çalışmaları neticesinde Bakanlıkça tanzim olunan belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler, İş ve Görev Tanımları

Temel ilkeler

MADDE 5- (1) Ebeler, bu Yönetmelikte belirlenen görevleri ile birlikte, 22/5/2014 tarihli ve 29007 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesindeki temel ilkelere, aile hekimliği uygulaması ve nüfus planlaması hizmetlerine ilişkin mevzuat hükümlerine ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uymakla yükümlüdür.

(2) Ebeler;

- a) Ebelik uygulamalarını mesleki hizmetleri kapsamında gerçekleştirir.
- b) İlgili mevzuata uygun olarak kanıta dayalı ve bireyselleştirilmiş ebelik bakımı sunar.
- c) Etik ve mesleki değerleri benimser, mesleki uygulamalarının karar ve sorumluluğunu alır.
- ç) Hizmet sunumunda, hizmetten faydalananların bireysel farklılıklarını kabul ederek insan onurunu, mahremiyetini ve kültürel değerlerini göz önünde bulundurur.
- d) Toplumsal düzeyde sağlığın korunması ve geliştirilmesini destekler, sorumluluk alır.
- e) Sorumluluğu olan bölge sınırları içinde toplum sağlığını ilgilendiren veya tehdit eden bulaşıcı veya bulaşıcı olmayan hastalıkları saptaması veya şüphelenmesi durumunda ilgili mercilere bildirir.
- f) Ebelik uygulama alanlarına yönelik ilgili birimlerle iş birliği yaparak eğitim ihtiyaçlarını belirler, eğitimleri programlar, uygular ve değerlendirir.
- g) Gebelik öncesi dönemde anne adayının sağlığını, gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve bebek sağlığını korumak ve geliştirmek için danışmanlık ve rehberlik yapar.
- ğ) Üreme çağındaki kadının gebelik öncesi, gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemlerde izlemine ve danışmanlığını yapar, değerlendirir ve normalden sapma tespit ettiği durumlarda ilgili birime ya da hekime yönlendirir.
- h) Tedavi planının uygulanmasında; hekim tarafından, acil durumlar dışında yazılı olarak verilen tedavileri uygular, hastada beklenmeyen veya ani gelişen durumlar ile acil uygulanması gereken tedavi planlarında müdavi hekimin şifahi tıbbi istemini sağlıkta kalite standartları doğrultusunda kabul eder ve gerekli tedbirleri alır.
- ı) Yetişkin kardiyo-pulmoner resusitasyon ihtiyacı durumunda temel yaşam desteğini başlatır, eş zamanlı olarak Mavi Kod Ekibi veya 112 Acil Yardım Ekibine haber verir.
- i) Yenidoğan resusitasyon ihtiyacı durumunda; temel yaşam desteğini başlatır, eş zamanlı olarak Mavi Kod Ekibi veya 112 Acil Yardım Ekibine haber verir.
- j) Ebelik bakımı verdiği bireye ve çalışan güvenliğine yönelik tedbirleri alır ve olay bildirimlerini ilgili mevzuat doğrultusunda yapar.
- k) Ebelik uygulamalarında enfeksiyon önleme ve kontrol yöntemlerini kullanır.
- l) Ebelik hizmetlerini sağlıkta kalite standartları doğrultusunda uygular.
- m) Hasta ve gebe ile ilgili vizit, kurul ve konseylere katılarak bilgi alışverişinde bulunur.
- n) Görevi teslim alacak ebe gelmeden ve gerekli bilgiyi hasta başında sözlü ve yazılı olarak teslim etmeden görev yerinden ayrılamaz.
- o) 18 yaş altı gebelikler ve karşılaştığı adli olgu niteliği taşıyan durumlarda ilgili mevzuat doğrultusunda adli olgu değerlendirme sürecine dâhil olur.
- ö) Ebelik öğrencilerinin ve ebe yardımcılarının eğitimine destek verir ve katkıda bulunur.
- p) Mesleki uygulamalarını geliştirmek için ulusal/uluslararası eğitim ve bilimsel faaliyetlere katılır.
- r) Anne ve bebek sağlığının geliştirilmesi ile ilgili programlar ve hizmet alanına yönelik araştırma ve proje çalışmalarında görev alır.
- s) Üreme sağlığı ve kadın sağlığını iyileştirme ve geliştirmeye yönelik oluşturulan sağlık politikalarının yürütülmesinde görev alır.
- ş) Anne ölümü, yenidoğan ve bebek ölümleri vakalarının inceleme yöntemlerini kullanabilir, değerlendirme komisyonlarında yer alır.
- t) Ebelik hizmetlerinin sunumunda kadın, çocuk ve aile içi şiddet durumlarının tespit edilmesi ve gerekli prosedürlerin uygulanmasında görev alır.

u) Anneyi ve çevresindeki kişileri gebelikten itibaren doğuma hazırlar, doğum öncesinde, doğum esnasında ve doğum sonrasında destekleyici rol üstlenir.

ü) Jinekolojik ve obstetrik cerrahi işlemlerde ameliyat öncesi ve sonrası bakım verir.

Gebelik öncesi ve gebelik döneminde ebenin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 6- (1) Gebelik öncesi ve gebelik döneminde ebenin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Gebelik öncesi ve gebelik döneminde anne/baba adayına ve talep edilmesi halinde yakınlarına Bakanlıkça belirlenen standartlar doğrultusunda gebeliğe ve doğuma hazırlık eğitimi programlarını yürütür ve yürütülmesini sağlar.

b) Gebeliğe sağlıklı başlanmasını sağlamak amacıyla gebelik öncesi dönemde ebelik uygulamaları kapsamında gebe adayının genel durum değerlendirmesini yapar ve gerekli durumlarda ilgili hekime yönlendirir.

c) Gebeliği tespit eder, normal gebe izlemini ve ebelik uygulamaları kapsamında gerekli muayenelerini yapar, gebelik ile ilgili riskli durumlar tespit etmesi durumunda, gerekli önlemleri alarak ilgili hekime yönlendirir ya da hekimin olmadığı durumlarda sevk sürecini başlatır.

ç) Gebelik öncesi ve gebelik döneminde bakım, gebelikte yapılmaması veya dikkatle yapılması gerekenler, doğum yöntemleri, egzersiz, sağlıklı ve dengeli beslenme, sigara ve diğer zararlı madde kullanımının etkisi gibi konular hakkında gebe ve ailesine eğitim ve danışmanlık verir, günlük yaşam aktivitelerini planlar ve uygulanmasını sağlar.

d) Gebelik döneminde gerekli olan aşılama hizmetlerini sunar. Gebeye bebeklik ve çocukluk dönemi dahil olmak üzere aşı uygulamaları konusunda bilgi verir.

e) Gebelik sürecinde tarama programları ve tanısal yöntemler hakkında gebe ve ailesini bilgilendirir, danışmanlık yapar ve test sonuçlarının değerlendirilmesi için istemde bulunan hekime yönlendirir.

f) Gebeliğin fizyolojik değişikliklerini, olağan ve sık görülen yakınmalarını tanır, gebenin yakınmalarını azaltmak/gidermek için güvenli ve kanıta dayalı ilaç dışı yöntemleri (müzik, perineye sıcak uygulama, masaj, hareket, pozisyon değiştirme ve benzeri) tavsiye eder, danışmanlık verir, normalden sapma tespit ettiği durumlarda ilgili hekime yönlendirir.

g) Gebelikte oluşabilecek riskli belirti ve bulguları tanır, gebelik komplikasyonları açısından değerlendirir, normalden sapma tespit etmesi durumunda ilgili hekime yönlendirir ya da sevk sürecini başlatır.

ğ) Gebelik haftasına göre beklenen fundus yüksekliğini izler, normalden sapmayı düşündüren durumlarını belirler ve bu olguları ilgili hekime yönlendirir.

h) Fetal kalp seslerini dinleyerek veya non-stress test uygulayarak fetal iyilik halini değerlendirir, normalden sapmaları tespit eder, gerekli önlemleri alarak ilgili hekime yönlendirir ya da sevk sürecini başlatır.

ı) Doğum korkusu ile başa çıkılmasında uygun yaklaşımı belirleyerek gebe ve ailesine danışmanlık verir.

i) Kanaması olan gebelerde Bakanlıkça belirlenen mevzuata uygun olarak kanama kontrolünü, takibini yapar, şok bulgularını değerlendirir, gerekli önlemleri alır ve ilgili hekime haber verir. Hekimin olmadığı durumlarda gerekli müdahaleleri uygular ve sevk sürecini başlatır.

j) Düşük ve rahim tahliyesi sonrası komplikasyonların belirti ve bulgularını izler ve hekim ile iş birliği içerisinde ebelik uygulamalarını yapar.

k) Plansız ve istenmeyen gebeliklerde kadının sosyal ve duygusal durumunu değerlendirip eğitim ve danışmanlık vererek destek almasını sağlar.

l) Doğum sürecinin sağlıklı yönetimi için gebe ve ailesinin tercihlerini değerlendirerek hekim ile iş birliği içerisinde doğum planını oluşturur. Doğum çantasının hazırlanması, acil durumlarda en yakın hastaneye erişim, hastane prosedürleri, doğum ekibi ile etkili iletişim gibi konularda danışmanlık verir.

Normal doğum izlemi ve doğum yaptırma sürecinde ebenin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 7- (1) Normal doğum izlemi ve doğum yaptırma sürecinde ebenin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Doğum izlemi ve eyleminde kadının anamnezini alır, ebelik uygulamaları kapsamında fizik muayenesini ve izlemine yapar, yaşam bulgularını ve psikolojik durumunu değerlendirir, normalden sapma tespit etmesi durumunda ilgili hekime yönlendirir.

b) Maternal/neonatal mortalite ve morbiditeyi önlemeye yönelik doğrudan ve dolaylı koruyucu tedbirleri uygular.

c) Leopold manevraları ve bimanuel vajinal muayene ile, pelvisin vajinal doğuma uygunluğu, fetal pozisyon ve inişi, servikal dilatasyon, efasman, prezente olan kısım, membranların durumunu değerlendirir.

ç) Travayda maternal ve fetal iyilik halini partograf, elektronik fetal monitörizasyon, el doppleri, fetoskop gibi uygun aralık, yöntem ve araçlarla izler, değerlendirir ve hekime bilgi verir.

d) Doğum sırasında rahim kasılmalarının sıklığı, süre ve şiddetini izler ve değerlendirir.

e) Latent ve aktif fazın başlama belirtilerini tanır, ebelik uygulamaları kapsamında travayın uyarılmasını sağlar ve doğumun fizyolojik sürecini yönetir.

f) Gebenin travay ve doğum sürecinde ağrıyla baş etmesi için müzik, perineye sıcak uygulama, masaj, hareket, pozisyon değiştirme gibi ilaç dışı yöntemleri bireyin yararına uygun tercihleri dikkate alarak yapar.

g) Doğumun fizyolojisine uygun pozisyonda gerçekleşmesi için çevresel uyaranları kontrol altına alır ve güvenli doğum ortamını sağlar.

ğ) Doğum eylemi süresince gebenin sıvı ve besin alımına yönelik düzenlemeleri yapar.

h) Kadın ve ailesine fiziksel ve psikolojik doğum desteğini sağlar.

ı) Normal doğumları ilgili mevzuata göre kendi sorumluluğunda yaptırır. Makat gelişmiş doğumlarda hekime yardım eder, hekimin olmadığı, sevk mümkün olmadığı durumlarda ya da sevk sırasında doğumun gerçekleşme ihtimali bulunduğu hallerde, acil makat doğumları yaptırır.

i) Umbilikal kordu klempler ve keser.

j) Doğum eylemindeki kanama, doğum eylem süresinin uzaması, doğum eyleminin beklenen süreden daha hızlı ilerlemesi, malprezantasyon gelişmesi, maternal distres, fetal distres, kordon prolapsusu gibi komplikasyonların erken belirti ve bulgularını izler, bunlardan birini tespit etmesi durumunda acil durum tedbirlerini alır, ilgili hekime haber verir, hekim ile iş birliği içerisinde ebelik uygulamalarını yapar. Hekimin olmadığı durumlarda anne-fetüs sağlığını koruyucu önlemleri alır ve sevk sürecini başlatır. Hekimin olmadığı, sevk mümkün olmadığı durumlarda ya da sevk sırasında doğumun gerçekleşme ihtimali bulunduğu hallerde doğumu gerçekleştirir.

k) Epizyotomi uygulama endikasyonu oluşan durumlarda epizyotomi uygular.

l) Plasentanin doğumunu ilgili mevzuat hükümlerine göre yönetir.

m) Doğumlarda vulva, vajina ve serviks laserasyonlarını değerlendirir. 1. ve komplike olmayan 2. derece perineal ve vajinal laserasyonlara müdahale eder. Komplike 2. derece veya daha ileri derecede laserasyonlar ve servikal laserasyonlarda kanama ve enfeksiyon önlemlerini alarak sevk sürecini başlatır.

n) Placenta ve eklerinin doğumundan sonra uterus kontraksiyonları ve tonüsünü değerlendirir, involüsyonun sağlanması için ebelik uygulamalarını yapar normalden sapma durumlarında hekime haber verir, gerekiyorsa sevk sürecini başlatır.

o) Postpartum kanamayı izler ve değerlendirir, normalden sapma durumlarında hekime haber verir ve hekim ile iş birliği içerisinde kanamayı kontrol altına alır. Hekimin bulunmadığı hallerde kanamayı kontrol altına almak için internal bimanuel kompresyon, aortik kompresyon ve balon tamponad uygulaması gibi acil tedbirleri alır, hekime bilgi verir ve hekimin olmadığı durumlarda sevk sürecini başlatır.

ö) Şok ve şok öncesi bulgularını tanır, şok tablosunu önlemeye yönelik acil eylem planını başlatır, ilgili hekime bilgilendirir ve hekim ile iş birliği içinde gerekli uygulamaları yapar, hekimin olmadığı durumda sevk sürecini başlatır.

p) Sorumluluğunda gerçekleşen doğumların doğum sürecine ilişkin tüm maternal, fetal öykü ve tıbbi bilgiyi içeren doğum raporunun düzenlenmesini sağlar.

r) Uzman hekim tarafından belirlenen sezaryen endikasyonu doğrultusunda gebenin hazırlığını yapar.

s) Uygulama alanında ve acil obstetrik durumlarda kullanılmak üzere tıbbi araç-gereç, malzeme ve ilaçların kullanıma hazır bulundurulmasını sağlar.

ş) Hekim tarafından yazılı olarak verilen oral, parenteral, rektal, vajinal ve servikal tüm ilaç uygulamalarını yapar ve laboratuvar testleri için numune alır.

t) Acil obstetrik durumlarda ilgili mevzuat doğrultusunda tanımlanan ilaçları uygular.

u) Operatif doğum veya sezaryen kararı verilmiş gebelerde ve acil obstetrik bakımı düzenleyen mevzuat hükümlerinde belirtilen lüzumlu hallerde üretral mesane sonda uygulamasını yapar ve tıbbi bakımını sağlar.

Doğum sonrası dönemde ebeğin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 8- (1) Doğum sonrası dönemde ebeğin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Yenidoğanın yaşam bulgularını değerlendirir, kimliklendirir ve gerekli güvenlik önlemlerini alır.

b) Yenidoğanı değerlendirir mümkün olan en erken dönemde anne-bebek ten teması sağlayarak anne-bebek bağlanmasını destekler ve emzirmeyi başlatır.

c) Yenidoğanın ilk bakımını yapar. Yenidoğanda risk belirtilerini tanır, ilgili hekime haber verir ve hekim ile iş birliği içinde ebelik uygulamalarını yapar. Hekimin olmadığı normalden sapma durumlarında gerekli önlemleri alarak sevk sürecini başlatır.

ç) Annenin yaşam bulgularını alır, ebelik uygulamaları kapsamında fizik muayenesini yapar, doğum sonrası mental durumunu değerlendirir, lohusa izlemine gerçekleştirir, belirlenen riskleri hekim ile iş birliği içerisinde yönetir ve hekimin olmadığı durumlarda gerekli tedbirleri alarak sevk sürecini başlatır.

d) Anneye emzirme eğitimi verir, etkin emme/emzirme başarısını değerlendirir. Emzirmenin sürdürülebilmesi için gerektiğinde aile ile görüşerek güvenli ortamı sağlar.

e) Emzirmenin baskılanması gereken durumlarda gerekli uygulama ve müdahaleleri yapar.

f) Anne sütünün kesilmesi ve azalması durumunda anne sütünün artırılmasına yönelik danışmanlık yapar ve süreci takip eder.

g) Anne ve ailesinin doğum sonrası döneme ve yenidoğana uyumunu değerlendirir, ebelik uygulamaları kapsamında gerekli müdahaleleri yapar ve normalden sapma tespit etmesi durumunda ilgili hekime yönlendirir.

ğ) Lohusalık dönemine ilişkin olağan süreci yönetir. Kanama, enfeksiyon, hipertansiyon, annelik hüznü, depresyon, psikoz, meme/emzirme sorunları gibi normalden sapma durumlarında ilgili hekime haber verir, hekim ile iş birliği içerisinde ebelik uygulamalarını yapar.

h) Sepsis veya septik şoktan şüphelenmesi durumunda ilgili hekimi bilgilendirir, hekim gözetiminde uygulama yapar. Hekimin olmadığı durumlarda gerekli önlemleri alarak sevk sürecini başlatır.

ı) Lohusalık döneminde hijyen, günlük yaşam, lohusalıkta yapılmaması veya dikkatle yapılması gerekenler, bakım gibi konular hakkında eğitim verir, günlük yaşam aktivitelerini planlar ve ebelik uygulamaları kapsamında toparlanma egzersizlerini yaptırır.

i) Ölü doğum ve doğumsal anomali gibi durumlarda anne ve ailesini psiko-sosyal sağlık ve destek sistemleri açısından değerlendirir, sağlık ve sosyal destek sistemlerinin güçlendirilmesi konusunda rehberlik eder ve sorun saptadığı hallerde ilgili hekime yönlendirir. Emzirmenin baskılanması durumunda ilaç dışı yöntemleri uygular, meme sorunlarını takip eder. Gerekli bakımı uygular.

j) Doğum sonu dönemde lohusaları acilen sağlık kuruluşuna başvurusu gereken tehlike işaretleri hakkında bilgilendirir.

k) Anne ölümü vakalarında Bakanlık uygulamaları doğrultusunda gerekli prosedürleri uygular ve gerekli belgeleri hazırlar.

Normal yenidoğan ve çocuk sağlığında ebeğin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 9- (1) Normal yenidoğan ve çocuk sağlığında ebeğin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Yenidoğanın sağlık durumunu değerlendirir, büyüme ve gelişimini izler.

b) Yenidoğanın günlük özbakımı konusunda aileyi destekler, eğitim ve danışmanlık verir.

- c) Yenidoğan ve çocuk sağlığına yönelik tarama programlarında görev alır.
- ç) Yenidoğanın erken dönemde ortaya çıkabilecek risk belirtileri konusunda aileyi bilgilendirir.
- d) Yenidoğanda gelişebilecek normalden sapma durumlarına yönelik belirti ve bulguları tanır, ilgili hekime haber verir, hekimin olmadığı durumlarda gerekli önlemleri alarak sevk sürecini başlatır.
- e) Bulaşıcı hastalıkların kontrol programlarında ve bağışıklama hizmetlerinde görev alır, çocuklarda büyüme ve gelişmeyi takip eder.
- f) Fetüs, yenidoğan ve çocuk haklarını korumaya yönelik, her türlü ihmal, istismar, ayrımcılık ve şiddet durumunda ilgili birimlerle iş birliği içerisinde bulunur.
- g) Yenidoğanın tüm vücut muayenesini yapar, riskli ve özel gereksinimli yenidoğanın uygun şekilde bakımını ve sevkini sağlar.
- ğ) Gerekğinde yenidoğana nazogastrik ve orogastrik sonda uygular ve enteral beslenmesini sağlar.
- h) Laboratuvar incelemeleri için yenidoğandan numune (kan, idrar, gaita ve benzeri) alır.
- ı) Ebelik uygulamaları doğrultusunda yenidoğan bakımını planlar.

Üreme sağlığında ebenin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 10- (1) Üreme sağlığında ebenin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Üreme çağındaki kadınların izlemi yapar. Riskli durumlarda hekime yönlendirir.
- b) Doğurganlığın düzenlenmesinde çiftlere eğitim ve danışmanlık hizmetleri verir.
- c) Kadın sağlığını ilgilendiren tarama programlarında görev alır, eğitim ve danışmanlık verir.
- ç) Kadın haklarını korumaya yönelik şiddet, ihmal ve istismar gibi durumlarda ilgili birimlere bildirimde bulunarak koordinasyonun sağlanmasında görev alır.
- d) Bakanlık tarafından düzenlenen rahim içi araç (RIA) yetki belgesine sahip ebeler RIA uygulamasını yapar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumlu Ebe, Uzman Ebe ve Yetki Belgesine Sahip Ebeler

Sorumlu ebe

MADDE 11- (1) Sorumlu ebe, sağlık kurum veya kuruluşunda öncelikle doğumhanede en az üç yıl süreyle düzenli çalışan ilgili alanda uzman ebelerden, yoksa doğumhanede en az üç yıl süreyle düzenli çalışan ve ebelikte lisans mezunları arasından görevlendirilir. Ancak bu şartlara sahip ebe bulunmaması halinde, sağlık kurum veya kuruluşu tarafından gerekçelendirilmek koşuluyla diğer kıdemli ebelerden de görevlendirme yapılabilir.

(2) Sorumlu ebe;

- a) Ebeler mesleki gelişimlerinde rehberlik yapar.
- b) Sorumlu olduğu birimde/birimlerde ebelerin çalışma çizelgelerini ve izinlerini düzenler, ilgili amirin onayına sunar.
- c) Çalıştığı alanda ebelik hizmetlerinin belirlenmesine ve karşılanmasına yönelik hizmetlerin yürütülmesinden sorumludur. Sorumlu olduğu birimde hizmet sunumu ve sağlıkta kalite standartlarının uygulanmasına yönelik işlemleri yürütür ve kontrolünü sağlar.
- ç) Doğum odalarının, doğum ve müdahaleler için gerekli alet ve malzemenin her zaman temiz ve kullanmaya elverişli bir şekilde bulundurulmasını sağlar.
- d) Yönetim ile iş birliği yaparak ebelerin iş doyumunu ve motivasyonunu artırıcı düzenlemeler yapar, eğitim gereksinimlerine yönelik önerilerde bulunur. Hizmet içi eğitim programlarına katılır ve birimdeki diğer ebelerin de bu programlara katılmalarını sağlar.
- e) İlgili mevzuat doğrultusunda ebelerin performans değerlendirmelerini yapar, geri bildirimde bulunur.
- f) Birimin fiziksel yapısı, donanımı ve tıbbi malzemeler konusunda eksiklikleri tespit eder, tespit ettiği eksiklikleri yönetime bildirir ve önerilerde bulunarak temin edilmesini sağlar.
- g) Gebe ve lohusaları, bakım gereksinimlerine göre uygun oda ve yatak ayırımını yaparak sınıflandırır.
- ğ) İlgili diğer birimlerle koordinasyonu sağlar.
- h) Görev alanıyla ilgili kurul ve konseylere katılır.

ı) Stajyer/öğrenci ebelerin eğitiminde uygun eğitim ortamını sağlar, eğitimlerine katkıda bulunur.

i) Sorumlu olduğu sağlık çalışanlarının ve diğer personelin hizmet sunum sürecini yönetir.

j) Hasta ve çalışan güvenliğine yönelik gerekli tedbirleri alır. Hasta ve çalışan güvenliği ile ilgili olay bildirimlerini ilgili mevzuat doğrultusunda yapar.

k) Alanıyla ilgili sağlık kurum veya kuruluşu tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Uzman ebe

MADDE 12- (1) Ebelik anabilim dallarında ve bunların altında açılan lisansüstü eğitim programlarından mezun olan ve diplomaları Bakanlıkça tescil edilen ebeler uzman ebe olarak çalışır.

(2) Uzman ebeler;

a) Bu Yönetmelik ile belirlenen ebelik görev, yetki ve sorumluluklarının yanı sıra uzmanlığını yaptığı alana yönelik klinik bilgi, beceri, danışmanlık hizmetleri, sağlık eğitim hizmetlerinin programlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde sorumluluk alır, uygular ve değerlendirir.

b) Uzmanlık alanı ile ilgili mesleki değerlendirmeleri yapar.

c) Ebelik hizmetlerini planlar, uygular, yönetir ve ebelik hizmetlerinin geliştirilmesini sağlar.

ç) Uzmanlık alanı ile ilgili ve etik konularda kişi, kurum ve kuruluşlara danışmanlık ve bilirkişilik yapar.

Yetki belgesine sahip ebeler

MADDE 13- (1) Ebelik mesleği ile ilgili özellik arz eden birim ve alanlarda yetki belgesine sahip ve bu alanlara ilişkin ebelik hizmetlerinden sorumlu ebedir.

(2) Yetki belgesi alınacak eğitim programları, 4/2/2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde düzenlenir.

(3) Yetki belgesine sahip ebeler genel görev, yetki ve sorumluluklarının yanı sıra yetki belgesine sahip olduğu alana ilişkin görevleri de ebelik hizmetleri kapsamında yerine getirir.

(4) Yetki belgesi düzenlemeyi gerektiren alanlarda yetki belgesi olan ebeler öncelikli olarak görevlendirilir.

Rehber ebe

MADDE 14- (1) Sağlık kurum veya kuruluşlarında ihtiyaç halinde kliniğe yeni başlayan ebelerin klinik uyum sürecinin kolaylaştırılması, mesleki gelişiminin desteklenmesi ve geliştirilmesi, uyum sürecinin değerlendirilmesi ve normal doğumu teşvik eden standartlara uygun oryantasyon programını başarıyla tamamlamalarına yardımcı olması amacıyla rehber ebe/ebeler görevlendirilebilir.

(2) Rehber ebe, tercihen alanında en az üç yıl deneyimli uzman ebeler arasından, uzman ebe bulunamaması halinde lisans mezunu kıdemli ebeler arasından görevlendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 15- (1) Bakanlık; bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili tereddütleri gidermeye, uygulamayı düzenlemeye ve bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere alt düzenleyici işlemler yapmaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.